

Komendant

Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej
im. gen. dyw. Henryka Minkiewicza
tel. 85 7145002, fax. 85 7145701

22 NK/4801/15

Nr ewidencyjny

27 LIS. 2015

Data

Białystok, dnia ²⁶..... listopada 2015r.

Egz. nr ..2.....

Pan ppłk SG Jarosław OBORSKI

KOMENDANT
Placówki Straży Granicznej
w Augustowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli na temat „Prowadzenie i dokumentowanie kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP” zrealizowanej w trybie zwykłym w Placówce Straży Granicznej w Augustowie, z siedzibą, 16-300 Augustów ul. Modrzewiowa 1, ujętej w Planie Kontroli Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego Komendanta Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej na 2015 r.

Kontrolę, na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), przeprowadził w dniach od 28 września do 30 października 2015r. zespół kontrolny w składzie:

kierownik zespołu:

- *mjr SG Aneta MALINOWSKA – starszy specjalista Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego, upoważnienie nr 11/WKiAW/XI/15 z dnia 24 września 2015r.*

członkowie:

- *mjr SG Cezary BOROWSKI – starszy specjalista Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego, upoważnienie nr 12/WKiAW/XI/15 z dnia 24 września 2015r.*

Czynności kontrolne w jednostce kontrolowanej przeprowadzono w dniu 06 października 2015r.

Funkcję kierownika w jednostce kontrolowanej w okresie objętym kontrolą pełnił: ppłk SG Jarosław OBORSKI.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli Placówki Straży Granicznej w Augustowie prowadzonej wg rejestru dokumentów nr Rtdn Nr Z-72/09, strona 13, pozycja 2.

I. Zakres kontroli.

1. Przedmiotem kontroli było:

- dokumentowanie kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP,
- rozwiązania organizacyjno – funkcjonalne w zakresie prowadzenia i dokumentowania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP,
- nadzór służbowy sprawowany nad realizacją zadań związanych z przeprowadzeniem kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP.

2. Kontrolą objęto okres od 01 maja 2014r. do 31 maja 2015r.

II. Cel kontroli.

Celem kontroli była:

1. Ocena działalności jednostki w obszarze prowadzenia i dokumentowania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP według kryterium legalności i rzetelności.
2. Ujawnienie ewentualnych uchybień i nieprawidłowości podczas planowania kontroli oraz wypełniania dokumentacji związanej z przeprowadzonymi działaniami mającymi na celu kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP.
3. W przypadku stwierdzenia niedociągnięć ustalenie przyczyn ich powstania, zakresu, skutków oraz osób za nie odpowiedzialnych.

III. Ocena skontrolowanej działalności.

Realizację zadań objętych zakresem kontroli oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Podstawą do dokonania ustaleń były: materiały źródłowe, wyniki weryfikacji dokumentów zebranych w trakcie wykonywania czynności służbowych oraz przyjęte w programie kontroli mierniki.

Ocenę sformułowano na podstawie następujących ustaleń wynikających z przeprowadzonych czynności kontrolnych oraz ocen częściowych dotyczących poszczególnych obszarów objętych kontrolą:

1. W zakresie dokumentowania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP.

W okresie objętym kontrolą, funkcjonariusze przeprowadzili 62 kontrole legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (zwane dalej „klp”). W wyniku przeprowadzonych klp sporządzono 133 protokoły kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP oraz 19 notatek służbowych. Zgodnie z przyjętymi założeniami dokonano sprawdzenia całości sporządzonej dokumentacji.

Zgodnie z art. 296 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2013r. poz. 1650 z póź. zm.)¹ po przeprowadzeniu kontroli w przypadku stwierdzenia pobytu cudzoziemca niezgodnego z przepisami dotyczącymi warunków wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich pobytu na tym terytorium, funkcjonariusz sporządza protokół kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku stwierdzenia, że pobyt cudzoziemca jest zgodny z przepisami dotyczącymi warunków wjazdu cudzoziemców na terytorium RP i ich pobytu na tym terytorium funkcjonariusz odnotowuje fakt przeprowadzenia kontroli w notatniku służbowym lub sporządza notatkę służbową. Zespół kontrolny stwierdził, że po przeprowadzeniu klp funkcjonariusze każdorazowo sporządzali właściwą dokumentację.

Elementy jakie powinien zawierać protokół kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostały określone w art. 297 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach. W wyniku analizy przedstawionej do kontroli dokumentacji stwierdzono:

- 1) w protokole z dnia 24.05.2014r. – brak daty urodzenia oraz obywatelstwa kontrolowanego cudzoziemca,
- 2) w protokole z dnia 10.09.2014r. – brak wpisanej nazwy organu, który wydał dokumenty przedstawione przez cudzoziemca do kontroli, brak okresu ważności dokumentu (wpisana jest tylko data ważności dokumentu – brak daty od kiedy dokument był ważny),
- 3) w protokole z dnia 07.02.2015r. oraz 24.03.2015r. – brak okresu ważności oraz nazwy organu, który wydał dokumenty przedstawione przez cudzoziemca do kontroli,
- 4) w 4 protokołach z dnia 08.07.2014r., 3 protokołach z dnia 22.07.2014r. oraz 12 protokołach z dnia 13.02.2015r. - brak wpisanej nazwy organu, który wydał dokumenty przedstawione przez cudzoziemca do kontroli, brak okresu ważności dokumentu (wpisana jest tylko data ważności dokumentu – brak daty od kiedy dokument był ważny),
- 5) w protokole z dnia 25.08.2014r. – brak wpisanej nazwy organu, który wydał dokumenty przedstawione przez cudzoziemca do kontroli, brak okresu ważności dokumentu (wpisana jest tylko data ważności dokumentu – brak daty od kiedy dokument był ważny) oraz brak wyniku kontroli,
- 6) w protokole z dnia 01.12.2014r. – brak wyniku kontroli.

¹ zwaną dalej ustawą z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach

W protokołach z dnia 22.06.2014r. oraz 02.09.2014r. – brak wyniku kontroli, tzn. stwierdzono brak paszportu natomiast nie stwierdzono, czy pobyt cudzoziemca na terytorium RP jest niezgodny z przepisami. Z wyjaśnień złożonych przez Komendanta Placówki Straży Granicznej w Augustowie wynika, iż funkcjonariusz dokonujący kontroli zastosował skrót myślowy. Jednocześnie Komendant przyznał, że powyższe stwierdzenia wpisywane w wynikach kontroli należy wyeliminować.

Ponadto stwierdzono następujące uchybienia:

- w protokole z dnia 18.07.2014r. oraz 12.03.2015r. – brak podpisu cudzoziemca potwierdzającego otrzymanie kopii protokołu kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP,
- w protokole z dnia 10.10.2014r. – w miejscu przeznaczonym na podpis cudzoziemca widnieją inne podpisy niż podpis zamieszczony w miejscu, w którym cudzoziemiec potwierdził odbiór kopii ww. dokumentu,
- w pouczeniu o obowiązku niezwłocznego wyjazdu do innego państwa członkowskiego z dnia 05.09.2014r. brak nazwy dokumentu tożsamości oraz podpisu cudzoziemca.

Za powyższe uchybienia odpowiedzialność ponoszą funkcjonariusze sporządzający protokoły kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W toku kontroli stwierdzono, iż wszystkie skontrolowane notatki służbowe zawierały elementy ujęte w art. 297 ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach.

Kontrole legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzone przez funkcjonariuszy Placówki Straży Granicznej w Augustowie były odnotowane w Centralnej Bazie Danych Straży Granicznej Systemu Wspomagania Kierowania zgodnie z katalogiem zdarzeń podlegających meldowaniu.

W przypadku ujawnienia podczas przeprowadzania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP, że cudzoziemiec przebywa na tym terytorium nielegalnie i jednocześnie posiada zezwolenie pobytowe lub inne zezwolenie uprawniające do pobytu, udzielone przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej/obszaru Schengen, funkcjonariusze pouczali cudzoziemców – w formie pisemnej – o obowiązku niezwłocznego wyjazdu do tego państwa oraz o konsekwencjach niewykonania tego obowiązku. Fakt pouczenia cudzoziemca był odnotowywany w rejestrze pouczeń udzielonych cudzoziemcom posiadającym ważne zezwolenie na pobyt lub inne zezwolenie uprawniające do pobytu wydane przez inne państwo obszaru Schengen, wchodzący w skład krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców (Pobyt).

W wyniku stwierdzenia, podczas przeprowadzania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP, popełnienia przez cudzoziemca wykroczenia funkcjonariusze nałożyli 16 mandatów karnych oraz w 18 przypadkach zastosowali

środek oddziaływania wychowawczego, o którym mowa w art. 41 kodeksu wykroczeń. Powyższe czynności służbowe były odnotowane w Centralnej Bazie Danych Straży Granicznej Systemu Wspomagania Kierowania.

W oparciu o przyjęte mierniki kontrolowany obszar oceniono pozytywnie z uchybieniami.

2. W zakresie rozwiązań organizacyjno – funkcjonalnych w zakresie prowadzenia i dokumentowania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP.

Uprawnienia funkcjonariuszy Straży Granicznej w zakresie kontroli pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynikają z art. 289 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach.

Kontrola legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinna odbywać się na zasadach określonych w dziale VIII rozdział 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach.

Zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 11 Zarządzenia Nr 28 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 6 lipca 2011r. w sprawie utworzenia placówek i dywizjonów Straży Granicznej, określenia ich terytorialnego zasięgu działania, a także określenia szczegółowego zakresu zadań terenowych organów Straży Granicznej oraz organizacji komend oddziałów, placówek i dywizjonów (Dz. Urz. KGSG z 2011r., poz. 7, nr 29 z póź. zm.) do zadań komendanta placówki w szczególności należy „planowanie, organizowanie i przeprowadzanie kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”. Stwierdzono, że powyższe zadanie znalazło odzwierciedlenie w szczegółowym zakresie obowiązków i uprawnień Komendanta PSG w Augustowie.

W okresie objętym kontrolą w PSG w Augustowie obowiązywał Wewnętrzny Podział Zadań stanowiący załącznik do pisma nr 12/62/14 z dnia 24.09.2014r. zatwierdzony przez Komendanta Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej w Białymstoku. W ww. dokumencie w rozdziale 2 § 5 ppkt 1 dla Zespołu Działań Kontrolnych i Weryfikacyjnych Grupy do Spraw Cudzoziemców przypisano następujące zadanie „przeprowadzanie czynności mających na celu kontrole legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP przebywających w terytorialnym zasięgu placówki”.

W toku kontroli stwierdzono, iż w okresie objętym kontrolą zadania związane z kontrolą legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP wykonywali funkcjonariusze Grupy do Spraw Cudzoziemców oraz funkcjonariusz Grupy Operacyjno – Śledczej PSG w Augustowie, funkcjonariusz Wydziału Zabezpieczenia Działań Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej w Białymstoku, funkcjonariusz PSG w Narewce oddelegowany na wsparcie do PSG w Augustowie.

Upoważnienia nadane przez Komendanta PSG w Augustowie, dotyczące kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, posiadali funkcjonariusze Grupy do Spraw Cudzoziemców Placówki Straży Granicznej w Augustowie.

Z analizy dokumentacji dotyczącej przeprowadzenia przez funkcjonariuszy PSG w Augustowie kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP wynika, że w jednym przypadku, funkcjonariusz grupy operacyjno – śledczej, przeprowadzający kontrolę nie posiadał stosownego upoważnienia. Komendant PSG w Augustowie wyjaśnił, iż ww. funkcjonariusz realizował inne czynności służbowe, natomiast w chwili uzyskania informacji, że cudzoziemiec przebywa nielegalnie na terytorium Polski, podjął odpowiednie czynności i przeprowadził powyższą kontrolę.

Powyższe, z punktu widzenia kryterium legalności, należy zakwalifikować jako nieprawidłowość. Należy także zaznaczyć, iż wyżej wymieniony przypadek był incydentalny - 1 na 62 przeprowadzone kontrole legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w wyniku których sporządzono 152 dokumenty potwierdzające wykonanie powyższych czynności służbowych. Pozostałe kontrole legalności pobytu cudzoziemców na terytorium naszego kraju przeprowadzone zostały na podstawie nadanych przez komendanta placówki imiennych upoważnień funkcjonariuszom i zrealizowane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 grudnia 2013 roku o cudzoziemcach oraz z aktem wykonawczym do ustawy regulującym powyższe czynności.

Odpowiedzialność za powyższe ponosi komendant placówki. Uprawnienia w zakresie kontroli legalności pobytu cudzoziemców, przynależne organowi SG, w tym przypadku Komendantowi Placówki SG w Augustowie, powinny być delegowane funkcjonariuszom faktycznie realizującym czynności służbowe w imieniu tego organu wyłącznie na podstawie imiennych upoważnień.

W oparciu o przyjęty miernik badany obszar oceniono negatywnie.

3. W zakresie nadzoru służbowego sprawowanego nad realizacją zadań związanych z przeprowadzaniem kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP.

W wyniku analizy adnotacji dokonywanych na dokumentacji związanej z przeprowadzonymi kontrolami legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP stwierdzono, iż nadzór sprawowany był przez:

- Komendanta PSG w Augustowie,
- Zastępcę Komendanta PSG w Augustowie
- Kierownika Grupy do Spraw Cudzoziemców PSG w Augustowie.

Obowiązki w zakresie sprawowania nadzoru przez ww. funkcjonariuszy nad czynnościami związanymi z kontrolą legalności pobytu zostały zapisane w ich szczegółowych zakresach obowiązków i uprawnień.

Komendant Placówki Straży Granicznej w Augustowie – szczegółowy zakres obowiązków i uprawnień z dnia 18.05.2014r. nr PD-OJ/3358/14, Zastępca Komendanta PSG w Augustowie - szczegółowy zakres obowiązków i uprawnień z dnia 18.05.2014r. nr PD-AG-Z-1339/14 z dnia 06.11.2014r., Kierownik Grupy do Spraw Cudzoziemców PSG w Augustowie - szczegółowy zakres obowiązków i uprawnień podpisany dnia 30.04.2014r. (obowiązywał od 01.05.2014r.).

W toku kontroli zweryfikowano materiały świadczące o prowadzeniu nadzoru służbowego wykonywanego przez Komendanta PSG w Augustowie, Zastępcę Komendanta PSG w Augustowie oraz Kierownika Grupy do Spraw Cudzoziemców

PSG w Augustowie. Z dokumentacją sporządzoną w wyniku przeprowadzenia kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP kadra kierownicza zapoznawała się we wszystkich przypadkach.

W oparciu o przyjęty miernik kontrolowany obszar oceniono pozytywnie.

IV. Wnioski/zalecenia:

1. W kontekście art. 289 ust. 1 Ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach przestrzegać zasady, że każdy funkcjonariusz placówki wykonujący czynności związane z kontrolą legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP powinien posiadać stosowne upoważnienie komendanta placówki.
2. Protokoły kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP wypełniać zgodnie z art. 297 ust. 1 Ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach.
3. Przeprowadzić szkolenie z funkcjonariuszami placówki wykonującymi czynności związane z kontrolą legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP na temat prawidłowego sposobu wypełniania dokumentacji służbowej w powyższym zakresie ze szczególnym uwzględnieniem protokołów kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP.

V. Informację o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia należy przedłożyć zarządzającemu kontrolę w terminie do 31 stycznia 2016r. za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej w Białymstoku.

VI. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla kierownika jednostki kontrolowanej.

V. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden – przeznaczony dla kierownika jednostki kontrolowanej – doręczany jest za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

ptk SG Andrzej RYTWIŃSKI

